

LIETUVOS RESPUBLIKOS VIDAUS REIKALŲ MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Šventaragio g. 2, LT-01510 Vilnius,
tel.: (8 5) 271 7154 / 271 7178, faks. (8 5) 271 8551, el. p. bendrasisd@vrm.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188601464

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

Nr.

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMŲ PROJEKTŲ

Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija, vykdydama Ministro Pirmininko pavedimą, įformintą Vyriausybės kanclerio 2023 m. birželio 15 d. rezoliucija Nr. S-1675, teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1991 m. birželio 12 d. nutarimo Nr. 230 „Dėl Dokumentų išdavimo Lietuvos Respublikos gyventojams apie jų išvežimą priverstiniais darbams, buvimą getuose bei kitose laisvės atėmimo vietose antrojo pasaulinio karo metais tvarkos“ pripažinimo netekusiu galios projektą (toliau – Nutarimo projektas Nr. 1) ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1991 m. rugpjūčio 12 d. nutarimo Nr. 327 „Dėl materialinės žalos atlyginimo asmenims, Antrojo pasaulinio karo ir okupacijų metais išvežtiems priverstiniais darbams, buvusiems getuose, įkalinimo įstaigose ir kitose laisvės atėmimo vietose“ pakeitimo projektą (toliau – Nutarimo projektas Nr. 2).

**I. Sprendžiamos
problemos****Dėl Nutarimo projekto Nr. 1:**

2023 m. liepos 1 d. įsigaliojo Lietuvos Respublikos asmenų, represuotų už pasipriešinimą okupaciniams režimams, teisių atkūrimo įstatymo Nr. I-180 2, 3, 4, 5 ir 6 straipsnių pakeitimo įstatymas Nr. XIV-2027 (toliau – Įstatymas) ir jo lydimieji teisės aktai – Lietuvos Respublikos asmenų, nukentėjusių nuo 1939–1990 metų okupacijų, teisinio statuso įstatymo Nr. VIII-342 5 straipsnio pakeitimo įstatymas bei Lietuvos Respublikos valstybinių pensijų įstatymo Nr. I-730 11 straipsnio pakeitimo įstatymas. Įstatyme atsisakyta Vidaus reikalų ministerijai nebūdingos funkcijos – pažymėjimų apie tremtį išdavimo.

Siekiant įgyvendinti minėtą Įstatymo nuostatą bei atsižvelgiant į tai, kad Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1991 m. birželio 12 d. nutarimo Nr. 230 „Dėl Dokumentų išdavimo Lietuvos Respublikos gyventojams apie jų išvežimą priverstiniais darbams, buvimą getuose bei kitose laisvės atėmimo vietose antrojo pasaulinio karo metais tvarkos“ nuostatos neatitinka aktualių visuomeninių santykių ir nėra taikomos, siūloma šį nutarimą pripažinti netekusiu galios. Pažymėtina, kad nei teismai, nei prokuratūros neišduoda pažymų apie dalyvavimą rezistencijoje ir išvežimą priverstiniais darbams, nes neturi dokumentų, kuriuose būtų užfiksuota tokia informacija. Minėtas

	<p>pažymas išduoda Lietuvos ypatingasis archyvas. Nutarimas buvo priimtas iki SSRS KGB Lietuvos padalinio veiklos oficialaus uždraudimo 1991 m. rugpjūčio 22 d., kai KGB archyvo dokumentai, kuriuose yra informacija apie dalyvavimą rezistencijoje ir išvežimą priverstiniais darbams, dar buvo neprieinami Lietuvos Respublikos institucijoms. Nutarimu buvo siekiama, kad gyventojai galėtų gauti pažymas ir kitus dokumentus, todėl teismams ir prokuratūrai buvo rekomenduojama atverti savo archyvus, tačiau iš tikrųjų nutarimas nebuvo įgyvendinamas.</p> <p>Fizinių ir juridinių asmenų teisė kreiptis į teismą dėl juridinę reikšmę turinčio fakto nustatymo ir teismo pareiga nagrinėti tokias bylas nustatyta Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso V dalies XXVI skyriuje, todėl šių santykių reguliavimas nutarime yra perteklinis.</p> <p>Dėl Nutarimo projekto Nr. 2:</p> <p>Nutarimo projekto Nr. 1 derinimo metu Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija pažymėjo, kad siekiant tinkamai įgyvendinti Įstatymą turėtų būti keičiamas ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1991 m. rugpjūčio 12 d. nutarimas Nr. 327 „Dėl materialinės žalos atlyginimo asmenims, Antrojo pasaulinio karo ir okupacijų metais išvežtiems priverstiniais darbams, buvusiems getuose, įkalinimo įstaigose ir kitose laisvės atėmimo vietose“, šio nutarimo 1.1 papunktyje patikslinant subjektus, išduodančius dokumentus, reikalingus kompensacijai gauti. Vyriausybės nutarime Nr. 327 nustatyta, kad dokumentus, reikalingus kompensacijai gauti, išduoda Lietuvos teisėsaugos institucijos (praktikoje – Lietuvos Aukščiausiasis Teismas, Generalinė prokuratūra ir Vidaus reikalų ministerija). Siekiant įgyvendinti Įstatymo nuostatas, siūloma nustatyti, kad minėtus dokumentus išduoda Lietuvos Aukščiausiasis Teismas, Generalinė prokuratūra ir Lietuvos ypatingasis archyvas.</p>
II. Siūlomos priemonės	<p>Pripažinti Vyriausybės nutarimą Nr. 230 netekusiu galios, kaip neatitinkantį aktualių visuomeninių santykių.</p> <p>Pakeisti Vyriausybės nutarimą Nr. 327, jame patikslinant dokumentus išduodančių institucijų sąrašą.</p>
III. Priemonių kaštai	Nutarimų projektų nuostatomis įgyvendinti valstybės biudžeto lėšų neprireiks.
IV. Nauda visuomenei	Neaktualių ir besidubliuojančių normų atsisakymas leis asmenims paprasčiau įgyvendinti savo teises. Bus įgyvendintas teisėkūros sistemiskumo principas, reiškiantis, kad žemesnės teisinės galios teisės aktai neturi prieštarauti aukštesnės teisinės galios teisės aktams.

Nutarimų projektų nuostatos neprieštarauja Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020–2024 m. programai, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 11 d. nutarimu Nr. XIV-72.

Nutarimų projektai neperkelia ir neįgyvendina Europos Sąjungos nuostatų ir nenotifikuotini Europos Komisijai.

Vadovaujantis Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 276 „Dėl Numatomo teisinio

reguliavimo poveikio vertinimo metodikos patvirtinimo“, 4 punktu, Nutarimų projektų numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo atlikti nereikia.

Nutarimų projektai parengti laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas.

Nutarimų projektai paskelbti Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos Teisės aktų informacinėje sistemoje (TAIS). Pastabų ir pasiūlymų iš visuomenės negauta.

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija, Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras bei Lietuvos Respublikos generalinė prokuratūra pritarė Nutarimo projektui Nr. 1 be pastabų (raštai pridedami). Lietuvos Aukščiausiasis Teismas pritarė Nutarimo projektui Nr. 1 be pastabų darbo tvarka (el. paštu). Lietuvos ypatingasis archyvas išvados per nustatytą terminą nepateikė, todėl laikytina, kad Nutarimo projektui Nr. 1 pritaria (Lietuvos Respublikos Vyriausybės darbo reglamento 30 punktas).

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija pritarė Nutarimo projektui Nr. 1 darbo tvarka (el. paštu) ir pasiūlė parengti Nutarimo projektą Nr. 2, kuris su šia ministerija suderintas darbo tvarka (el. paštu).

Nutarimų projektus parengė Vidaus reikalų ministerijos Administravimo departamento (direktorius Vytautas Markauskas, tel. (8 5) 271 7157, el. p. vytautas.markauskas@vrm.lt) Teisės taikymo skyriaus (patarėjas, atliekantis skyriaus vedėjo funkcijas, Karolis Gailius, tel. (8 5) 271 8695, el. p. karolis.gailius@vrm.lt) patarėjas Kristijonas Gudalevičius (tel. (8 5) 271 8980, el. p. kristijonas.gudalevicius@vrm.lt).

PRIDEDAMA:

1. Nutarimo projektas Nr. 1, 1 lapas;
2. Nutarimo projektas Nr. 2 ir jo lyginamasis variantas, 2 lapai.
3. Suinteresuotų institucijų išvados, 3 lapai.

Teisingumo ministrė,
pavadojanti vidaus reikalų ministrą

Ewelina Dobrowolska